

המחסום הפורי מורם: מצד ימין עומדת המכונית הלבנה של האו"ם, שנמעה בראש השיירה. ליד המחסום נראה סגן-אלוף שמואל גת מגיש לחייל הפורי את רשימת הישראלים, העומדים לעבור את המחסום. החייל ביקש ממנו לעבור לכד את המחסום, ולמלפן מעמדת-ישרה לבית המכס, שם המתינו הנציגים הסוריים.

הסורים במחניים: מועל לאוחלים מתנוסס דגל האו"ם. במרכז נראה הג'יפ הסורי, שנמך בשיירת הפולקסוואגנים. האנשים המצטופפים בפתח הם חיילים סוריים — נהגי השיירה הקטנה — שהוקפו ישראלים סקרנים, שעה שהנציגים הרשמיים של ישראל וסוריה התדיינו בתוך האוהל.

מחדלים אלה היו, לאמיתו של דבר, את סלע המחלוקת העיקרי בין שר המסחר והתעשייה הקודם, חיים צדוק, לבין ספיר. צדוק כבר דגל בעידודם של מפעלים שיש להם סיכוי סביר להיות בריאים — על בסיס של יצוא.

אך בניגוד לצדוק, איתו היתנצח ספיר לעיי תים קרובות, הרי שדעתו ועצתו של שרף מקובלים היום על ראש-הממשלה ועל ראשי המשק ההסתדרותי והפרטי במדינה, באותה מידה כמו דעתו של ספיר, ואולי אפילו יותר. דבר זה התברר ביתר הבלטה עם מינויו של שרף לשר המסחר-התעשייה. כשדרש יד חופשית — וקיבל אותה.

בפני שרף עומד תפקיד לא קל: ראשית, הוא ינסה לתקן ולשקם, מה שניתן להיעזר שות, משיגאות העבר. שנית, לבלום את מרוץ התיעוש-של-המשק, רעיון שנכשל כש (המשך בעמוד 14)

כוללת את מיטב המוחות במדינה בשטח הכלכלי. ועדה זו עלולה לשנות את כל מדיניות התעשייה הישראלית.

יד חופשית. הוועדה מונתה על-ידי שר המסחר-התעשייה החדש, זאב שרף, והדו"ח שלה, שהוא עדיין בבחינת סוד כמוס, כולל המלצות חד משמעיות. אם תתקבלנה, ייגרם שינוי קיצוני ביותר במשק הישראלי, אחרי שניכשלה מדיניות-הפיתוח ללא-אבחנה, שבוצעה על-ידי שר-האוצר פנחס ספיר, ואשר החלה בימי כהונתו של ספיר כשר המסחר-התעשייה.

כי בתקופת ספיר תוכננו מפעלי-תעשייה בכל מקום בארץ. לא חשוב איזה מפעלים ולא חשוב איפה יקומו. העיקר שתהיה תעשייה. המטרה: תיעוש יקומו. טוטאלי של המשק הישראלי. התוצאה: הפסדים של עשרות, או מאות, מיליוני לירות. והסיבה: חוסר תכנון, חוסר ידע מתאים, חוסר כח-אדם במישור המינהלי והטכני, וחוסר שוקים בארץ ובחול.

עד שהחליט הצד הישראלי שאין ההסדר עולה בקנה אחד עם ריבונותה המוחלטת של ישראל על האזורים המפורזים, התוצאה היתה: ההתלקחות החמורות של החודש שעבר.

לולא לחץ המעצמות והא"ם, ייתכן ש' המצב היה כבר מידרדר לנקודה מסוכנת. גם עתה, משנעצרה ההידרדרות הזאת זמנית, אין בטחון כי קולות ההגיון שבשני הצדדים יגברו. להיפך: לפי מה שקרה סביב שתי הישיבות הראשונות, ייתכן שהקולות הקיצוניים הם שינצחו, ואז שוב יפסקו הישגים בות המעורבות, ושוב יסכן את חייו כל ישראלי או סורי החוצה את גשר בנות יעקוב.

המשק
הקו החדש
לא מומן מונתה ועדת-מומחים חדשה, ה-

שקראו לו ממושבות הגליל, כי חסר ל- מתיישבים מורה. שיטתית עוב הכל, והלך להורות במושבות. אחר כך נבחר להיות מוכתר המושבה כינרת, אולם כשבאו ה- אנגלים, התגייס למטרת. "הוטל עלי להת- גיים", הסביר כעבור שנים.

ב-1935 נתמנה לשופט שלום, לאחר ש- סיים את לימודיו והוסמך כרת. "וכל מה שניסיתי לעשות היה באמת שלום."

כל חייו גילה סובלנות, הן ליהודים והן לערבים. ולא מתוך יחס של עליונות. "אני, אין לי אויבים ואין לי יריבים", אמר ב- באווה, "אני אוהב את כולם."

כשפרצה פעם תיגרה המונית בין יהודים לערבים בעיר הולדתו, טבריה, נעצב אל לבו. "אני חושב שאז התחילה לנבוט המחלוקת בין היהודים לבין הערבים. ואני כבר אז (ב-1919) הצטרפתי על כך מאור, והבנתי לאן זה הולך."

מומחה חדש. היה זה אך סמלי ש- את מקומו בכנסת תפס אמנון לין, איש חיפה וחתנו של אבא חושי. במקום שיטתית, שטימל באישיותו את רוח השכנות וההיריב- רות בין בני שני העמים — ערבים וערבים — יכהן כח"כ מומחה אחר לעניינים ערביים: עניינים הקשורים במציאות החדשה של מימ- של צבאי, קניית קולות וצווי ריתוק.

הגבול
סימן-דרך - למה?

מה שקרה משני צידי גשר בנות-יעקוב, במשך שבוע זה, היה רחוק מאוד מן הפעיי- לות של ימי-שלום. אבל הוא היה גם שונה מן המתוחות הרצחנית שהפכה לשיגרה בגבול הצפון.

פקידים וקצינים בכירים מישראל, במכו- נות ישראליות, חצו את הגשר מזרחה. עברו את המחסום הסורי שבקצהו, ונסעו בלוחי אופנוענים סוריים לבית האבן שבו שכן פעם המכס.

כעבור שלושה ימים נישנה המאורע, ב- כיוון הפוך. הפעם היו אלה פקידים וקצינים סוריים שחצו את הגשר מערבה, ונסעו במכו- ניותיהם למחנה-האוהלים שהוקם במיוחד ליד שדה-התעופה של מחניים.

שיתוף הקיצונים. שתי הישיבות של ועדת שבת-הנשק המעורבת הישראלית- סורית הציבו סימן-דרך ביחסים שבין שתי המדינות. השאלה היתה רק: סימן-דרך ריק- מתוכן וחסרת-החלת, או צעד להסדר מוגבל אך ממשי?

עוד לפני הישיבה הראשונה, דרשו הסורים כי לא יורסס דו"ח על מהלך השיחות. ואכן, כתום הפגישה בבית-המכס, נמסרה לפירסום רשמי רק הודעה מאת ראש מטה המשקיפים, הגנרל אוד בול, בה נאמר קצ- רות כי שני הצדדים התחייבו להימנע מ- פעולות איבה. על מה שנאמר בדיונים ה- ארוכים לא נרמו דבר.

עוד באותו ערב, הסתבר כי לא מה שנאמר בדיונים יקבע את התוצאות. מקורות ישראלים דיווחו בהרחבה לעיתונאים על מה שהתרחש בבית המכס. מכיוון שישראל היא שקיבלה ראשונה את רשות-הדיבור, ומכיוון שהקומוניקאט הרשמי דיבר על הימנעות מפעולות-איבה, התפרשה הישיבה כנצחון לישראל, וכצעד של כניעה מצד הסורים.

דמשק השיבה עוד בטרם התכנסה הוועדה לשיבתה השניה. וכדי להבהיר היטב למא- זינים, כי לא היה שמץ של כניעה, היתה זו תגובה חריפה ומאיימת. כאשר קיבל הנציג הסורי את רשות-הדיבור, בתוך האוהל הצבאי הגדול במחניים, נשא נאום ארוך ותוקפני, דרש את סילוקה של ישראל מן האזורים המפורזים, פיצוי העמדות שניכסו בהם — הכוונה, בעיקר, לקיבוצים — ו- החזרת הפלאחים הפלסטיניים שישבו באזור זה עם פרוץ מלחמת תש"ח.

למשקיפים ניטראליים, ניראה כאילו שוב הודגם שיתוף-פעולה מושלם בין הבטחוניס- טים הקיצוניים משני הצדדים: הישראלים תיארו את הסורים כחלשים הנאלצים להיכ- נע מול האיום בכיבוש בכוח; הסורים הגיי- בו באיומים נגדיים ובלתי-פשרניים.

הישיבה המבריקה. לולא עקשנותו של אוד בול, היה נסיון-ההידברות מת באר- תה ישיבה. אבל הגנרל הצליח לקבוע מועד לפגישה שלישית.

בישיבה זו תיפול ההכרעה: האם יצליח האו"ם — בעידודן המשותף של המעצמות הגדולות — להכתוב הסדר מוגבל של עי- בוד הקרקעות לאורך הגבול?

לפני כחצי שנה היה זה הרמטכ"ל הסורי, אחמד אל-סחידני, שהציע הסדר כזה לאוד בול, וההסדר פעל במשך מספר חודשים.